

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Diğer adı Çayağzı Deresi olan Riva Deresi, Kocaeli'nin Gebze ilçesine bağlı Tepecik köyü yakınlarından doğup, İstanbul'da Pendik ve Çekmeköy ilçelerinden geçerek Beykoz'da Karadeniz'e dökülmektedir. Toplam uzunluğu 70 kilometre olan akarsuyun 38 kilometrelik bölümünden su toplayan Ömerli Barajı 1972 yılında tamamlanmıştır. Ömerli Barajı, İstanbul'un içme suyu ihtiyacının %48'ini karşılamaktadır.

Riva Deresi, Ömerli Baraj Gölü'nden sonra Koçullu, Ömerli, Sırapınar, Hüseyinli, Bozhane, Öğümce, Göllü ve Paşamandıra köylerinden geçerek denize döküldüğü yer olan Çayağzı'na ulaşmaktadır. Akarsuyun bu ikinci bölümü %75-80 oranında ormanlarla kaplıdır. Geri kalan toprakları ise tarım alanları ve otlaklar oluşturmaktadır.

Riva Deresi, 2005 yılından bu yana hızla kirlenmektedir. Bu durum Türkiye'de nadir görülen bitki ve balık türlerinin yanı sıra endemik türlerin de azalmasına, göçmen kuşların doğal ortamlarının bozulmasına, av ve yabani hayatın tehlikeye girmesine, mesire alanları ile buradaki tesislerin eski cazibesini yitirmesine neden olmaktadır. Riva Deresi ve Havzasındaki bu olumsuzluklar mikro düzeyde İstanbullular, yerli ve yabancı turistler; makro düzeydeyse ülkemiz ve dünyamız için önemli bir kayıptır.

Konu ile ilgili olarak 2009 yılında İstanbul İl Genel Meclisi'nin bazı üyelerinin girişimleri ile söz konusu bölgede İstanbul İl Genel Meclisi Çevre ve Sağlık Komisyonu incelemeler yapmıştır. Komisyon, incelemelerin sonucunda Riva Deresi'nin bazı kısımlarında farklı oranlarda kirlenmeler olduğunu tespit etmiştir. Komisyon, Riva Deresini kirleten unsurlar olarak aşağıdaki hususları belirtmiştir:

1. Çevre köylerin foseptiklerinin dereye verilmesi,
2. Dere çevresindeki küçük sanayi kuruluşlarının arıtma tesislerine sahip olmayışı,
3. 2005 yılında İSKİ (İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi) Paşaköy Arıtma Tesisi'nin ihtiyaç duyduğu revizyonun yapılması sırasında arıtmanın düşük verimlilikte çalıştırılması,
4. Dereye gizlice vidanjörlerle kaçak döküm yapıldığı iddiası,
5. Dere çevresindeki hayvan çiftliklerinin atıklarının dereye verilmesi,
6. Piknikçilerin atıklarını dereye atması.

Söz konusu tespitlerin ışığında gerek İstanbul İl Genel Meclisi'nin bazı üyeleri gerekse duyarlı sivil toplum örgütleri ve çevre sakinleri farklı platformlarda konuyu gündeme getirerek çözüm yollarının tespit edilmesi ve hayata geçirilmesine ilişkin girişimlerde bulunmuşsalar da bu güne kadar Riva Havzasında yaşanan kirlenme ve bu kirliliğin önlenmesine ilişkin olarak yetkili merciler tarafından ciddi bir girişimde bulunulup bulunulmadığı konusunda yöre halkı bilgilendirilmemiştir. Çevreye duyarlı bir grup insanımızın çabaları Riva Deresi ve Havzasında yaşanan tahribatı engellemeye yetmemektedir. Nitekim 2015 yılının Şubat ayında toplu balık

ölümlerinin gerçekleştiği ve dere kirliliğinin tehlikeli boyutları ulusal basına kadar yansımış, havzadaki kirlilik, bu çevre katliamı 3. Dünya ülkelerindeki manzaraları akıllara getirmiştir.

Açıklanan nedenler doğrultusunda Riva Deresi ve Havzasındaki kirliliğin nedenlerinin, bu kirliliğin doğaya verdiği zararların tespiti ve bu sorunların çözümü ile bölgenin korunması için gerekli önlemlerin araştırılarak belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98, İçtüzüğün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

M. Akif HAMZAÇEBİ
İstanbul Milletvekili